

La Yeu de l'Empordà

D. Joan Bordàs.

Any XVII. - Època 2.ª

Figueres 11 de Març de 1916

Nombre 5

Preus de subscripció

A Figueres, trimestre.	1'00 pesseta
Afora	1'50 "
Extranger	2'00 "
Nombre solt.	0'10 "

Redacció i Administració: Forn, 5, impremta

Anuncis i Comunicats, a preus convencionals

Es publica els dissabtes

Punts de venda i subscripció

A Figueres: Impremta, Llibreria i Papereria, Carrer del S.
Impremta de J. Masdevall: Palau, 16 (Rambla).
A Girona: Llibreria de F. Geli.

Curset de terra campa

Castelló d'Empuries

(Acabament.)

Acabà el Sr. Pujolar les seves interessants explicacions recomençant i fent ressaltar la grossa importància que té per aqueixa xamosa plana empordanesa, un complet sistema de drenatge, amb una ben estudiada xarxa d'agulles i recs, conduïdors an els recs-madrals, de les sobrees aigües que des de la tardó fins a la primavera i a voltes fins a l'istiu, no permeten conreuar una bona part de terres aptes per tots els cultius comarcals i que aqueixos recs-madrals a la vegada conduïssin les aigües o be an els estanys, quin fons pujaria, desapareixent molts moixals i aigües enxarcades, sanejant la comarca, o be an el Muga, quina caixa s'hauria d'aixemplar en molts indrets i quin fons s'hauria de buidà, fent lo que s'anomena *el colmateig* beneficiant notablement a tota l'encontrada; reconeguent, no obstant, que aqueixos treballs, per la seva complexitat, se n'hauria d'encarregar un organisme superior al Municipi, ja fos aqueix la Diputació Provincial o la Mancomunitat Catalana.

Els xardorosos picaments de mans i les entusiastes i efusives enhorabones que coronaren tan instructiu parlament, provaren al Sr. Pujolar l'agrado amb que foren escoltades les seves converses sadollades d'intens esperit cultural i pràctiques com ajustades al medi i corroborades per la experiència.

Les dugues conferències del Sr. Darder sobre remaderia petita i en particular de les oques i cunills, foren també un èxit i l'atenció amb que foren escoltades fan ovirar el naixement de noves indústries rurals, lo que serà motiu de progrés i benestar entre la gent del camp.

Les darreres conferències sobre la producció de llet e indústries derivades anaren a càrrec del intel·ligent i pràctic enginyer agrònom Sr. Poch de Feliu.

Comensà per fer un estudi de la plana empordanesa ponderant la seva riquíssima flora productora de masses considerables de plantes aptes per demés per l'alimentació de un gran nombre de caps de bestia, feu un estudi qualitatiu i quantitatiu dels elements que integren les userdes, esparcets, herba de prat, blatdemoros, bleda-raves, que se conreen en aqueixa plana; deduïnt-ne la encoratjadora conseqüència de que la llet procedent de vaques alimentades amb els menjassos del país, tenien que ser forosament riques en mantega, poguent aqueix fet ser l'origen d'una nova indústria rural, la producció de la mantega, per la que avui som tributaris de l'extranger per alguns milions de pessetes; analitzà algunes mostres de llet i totes elles resultaren contenir el màxim de mantega que contenen les llets més riques. Recomenà la importació i cria de vaques de raça holandesa tota vegada que la experiència te demostrat que se crien molt be en el país; criticà fortament el poc cuidado que se té en la conservació de la puresa de la raça, tota vegada que a una vacada d'holandeses a voltes se'ls hi dona un toro del país, lo

que originà una barreja de sangs creadora de tipus amb totes les imperfeccions dels seus generadors, sens cap de les seves bones qualitats, perdent miserablement el temps i diners; posà en guardia an els pagesos criadors de bestia, dels afaecs i ofertes dels negociants de bestia, que posen fins els núvols les excel·lències de la raça suïssa, quan tenen bestia suïsa; les de la raça holandesa, quan tenen bestia holandés i les de la raça italiana, quan tenen bestia italiana, prescindint de la raça de les vacades que el pagés tingui; s'esforçà, amb abundament de dades, en infiltrar en la gent pagesa una confiança en els coneixements tècnics dels menescals que en aquelles qüestions han de ser els mestres i guies fidels i desinteressats dels remaders a fi de que, poc a poc, i amb pas ferm i segur, el país vagi augmentant i millorant la seva riquesa pecuària, aprofitant les envejables condicions del medi; tinguent sempre present que altres encontrades amb no tan bones condicions i amb estudi, perseverància i treball han creat aqueixes hermoses raças aptes, les unes per la producció de la llet i altres per la de carn i engreix i que son una abundosa font de riquesa per els seus posseïdors.

Acabà la seva tasca explicant la manera de conservar per molt de temps els fruits de la terra, tals com les trumfes i bledaraves que per la grossa quantitat d'aigua que contenen se malmenen tot sovint, i ademés explicà lo que son *silos*, en que consisteix l'emlatje i com s'ha de practicar.

El nombrós auditori felicità al Sr. Poch per la clara, rublerta de dades i pràctica peroració, que predisposà a bona part dels alumnes a seguir tant saludables consells.

Tal fou, excessivament compendiat, el «Curset de terra campa» celebrat en aqueixa vila, al que acompanyaren nombroses projeccions a fi de fer més comprensibles les ensenyances donades per tant competents i distingits Professors.

La nostra enhorabona a l'Escola Superior d'Agricultura de Barcelona per el cuidado que posa en que aqueixos cursos resultin pràctics, com també el nostre reconeixement a la Diputació de Girona i Ajuntament de Figueres, que els ha subvencionat amb el ferm propòsit de fer Patria i cultura.

UN PAGÉS.

Castelló d'Empuries març de 1916.

Jornades d'Italia

PADUA

D' un singular rellotge i altres coses

Des de l'interior de la «Loggia del Consiglio» faig un croquis del «Palazzo del Capitano»; en primer terme les columnes corinties de la «Loggia», (amb curiosos pedestals circulars) i les arcades esbeltes; i al fons el palau que fou residència de Ubertino III de Carrara, amb el portal que té tota la noblesa d'un arc de triomf; el rellotge de la torre (en el centre de la façana)

fou comensat per Novello en 1528; marca aquet rellotge les hores, els dies del mes, els signes del Zodíac, i les fases de la Lluna. Moltes coses son aquestes per un sol rellotge, i aixís es com continuament está en reparació; car es distreu sovint de senyalar quelcom, cosa a la seva edat, perfectament excusable, i fins lògica. L'acabament de la torre no entra en el meu dibuix, ni la columna que sosté el lleó de Sant Marc, recort de la dominació Veneciana.

No fos aquesta feina, molta en tindria en descriure el pintoresc espectacle del mercat, que ara es ple d'animació i cridoria en la «Piazza dei Frutti» i en la «delle Erbe», pròximes a la Plaça de l'Unitat d'Italia en la que jo hem trobo.

Jo m'hi trobo, es cert, més quí seria que m'hi trovaria al cercarme, amagat en aquet recó de la «Loggia», amb l'àlbum obert, dibuixa que dibuixa? Tant sols l'intuïció meravellosa de qualche *cicerone* impertinent, al qui jamai el més discret i disimulat viatger escapa.

Ara per ara, cap d'ells ha vingut a trobar-me, i no es aixó poca fortuna; puc seguir sense obstacle la feina començada; donaré una capa d'ombra a les columnes del primer terme, i aixís el «Palazzo del Capitano» quedarà en en més franca claretat i perspectiva.

Jo no sé si Annibale Bassano i Biagio Ferrarese—arquitectes dels cinc cents, autors de la «Loggia del Consiglio» coneixerien aquestes columnes en el meu dibuix; sens dubte la trobarien una mica massa elevades, i amb una lleugera inclinació; en els detalls del motlluratje, sí que he procurat ajustar-me a la veritat, i conseguir certa precisió. El «Palazzo del Capitano» queda una mica esquemàtic. Com que no hem sobra el temps, deixo el meu apunt, i m'en vaig cap al «Palazzo della Ragione».

En el gran rellotge de la torre son les nou i mitja; tots els demés detalls astronòmics no m'interessen. Fa un sol esplèndid, un temps tranquil, suau temperatura, i amb aixó en tinc prou.

JOAN BORDÀS.
Arquitecte.

Jocs Florals DE S. Boi del Llobregat

La Comissió organitzadora convida als poetes i prosadors de Catalunya i demés països de llengua catalana, a concorre als Jocs Florals de Sant Boi, d'acord amb el següent

CARTELL

Premi de l'amor.—I. Flor natural, premi d'honor i cortesia; s'otorgarà a la poesia que en més bella forma canti l'amor.

El poeta que en sia guanyador, en farà ofrena a la dama de la seva elecció, la qual proclamada Reina de la Festa, ocuparà el setial per a presidir l'acte del repartiment de premis als demés autors.

Premi de la Patria.—II. El Diputat a Corts D. Josep Bertrán i Musitu, ofereix 100 pessetes a la millor poesia de tema patriòtic catalanesc.

Fremi de la Fe.—III. L'Il·lm. Sr. Baró de Güell ofereix 100 pessetes a la millor poesia religiosa o moral.

IV. Un objecte d'art, ofrena del Magnífic Ajuntament de Sant Boi a la millor ressenya històrica de la vila.

V. Obres completes d'Ausias March, ofrena de la Reverenda Clerecia d'aquesta Parroquia al millor treball poètic relacionat amb Sant Baldiri Martre, patró de la mateixa o amb el temple que aquesta vila li té dedicat.

VI. 100 pessetes, ofrena del Manicomí de la vila al millor treball en prosa o verç glosant el següent tema: «L'obra dels Germans de Sant Joan de Deu en llurs manicomis, es eminentment caritativa i altament social».

VII. 50 pessetes, ofrena de l'Ateneu Familiar de Sant Boi al millor treball literari en prosa.

VIII. 50 pessetes, ofrena de D. Lluís Rivera al millor sonet de tema lliure.

IX. Un objecte d'art, ofrena de D. Joan Almirall i Forasté, a la millor poesia festiva que ridiculitzi el mal parlar.

X. Un exemplar enquadernat de la obra de D. Olegari Junyent «Roda el mon i torna al Born», ofrena d'un aimant de les belles lletres, al millor treball en verç o prosa de tema lliure.

Notes.—La festa del repartiment de premis, se celebrará el 20 de Maig vinent, diada de la Festa Major de Sant Boi del Llobregat, en l'espai local de l'Ateneu Familiar de dita vila.

Les composicions s'enviarán al Sr. Secretari del Jurat Calificador D. Carles Martí i Vilá, Major, 52, a Sant Boi, abans del 15 d'Abril vinent.

Per resolució expressa del Jurat no es concedirà cap accésit.

Formen el Jurat Calificador:

Dr. D. Frederic Clascar pvre. *President*, Josep M.ª Folch i Torres, Jordi Rubió, Josep M.ª de Sagarra, *Vocals* i Carles Martí i Vilá *Secretari*.

Que Deu us dongui bona inspiració i al Jurat un bon acert.

Sant Boi del Llobregat, 1 de Març de 1916.—
Per la Comissió Organitzadora, JOAN DAMASSO, BALDIRI DEU.

Secció Literaria

Els moments de la neu

Matinada blanca,
matinada freda;
perfum de violes
—com halè de verge—
qui damunt la neu
apar una queixa!

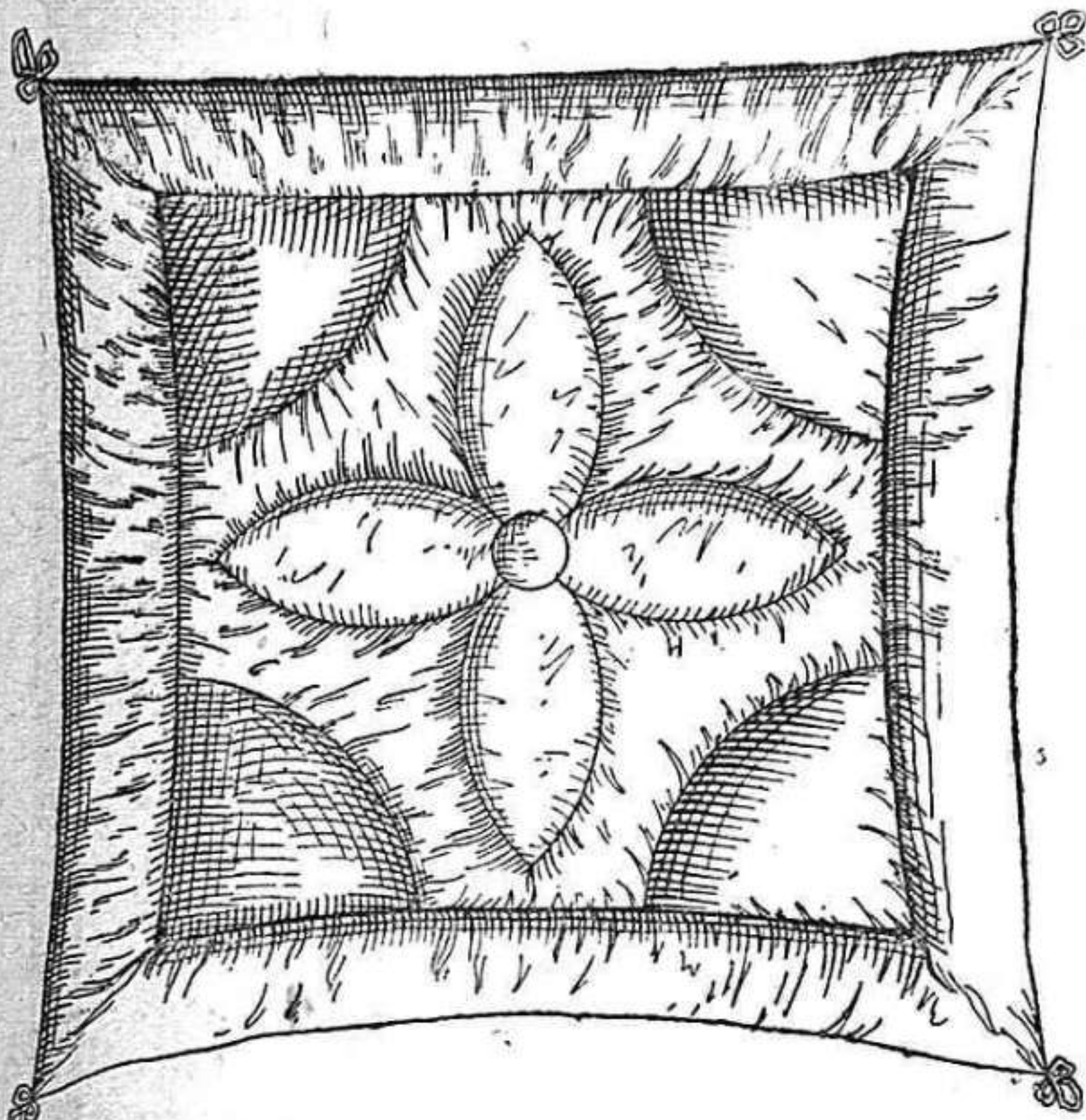
Pures claretats
l'aire transparenta.
I esdevé més bruna
la visió quieta
de les branques nues
i les soques ertes.

O la ciutat
despertant serena!
En mig la blancor
s'es tornada incerta
la ferma dretura
de la nostra petja.

Matinada blanca,
matinada freda.

JAUME MAURICI.

Temporada de invierno

Confección, venta y reparación de Edredones repuntados a máquina. Única casa en el ramo en Figueras.

Lanas en rama para colchones

Construcción y venta de colchones de todas clases y formas. Gran especialidad en la forma inglesa.

Se rehacen colchones á domicilio

J. DURÁN, Sucesor de Francisco Cubí

Calle de Perelada, número 16.—FIGUERAS

¡OJO! No equivocarse con el de más arriba

Se pasan por la Máquina las lanas viejas y duras, quedando blandas como en su primer estado.

NOTA.— Esta casa lava y desinfecta los colchones por infecciosos que sean.

ALERTA! ALERTA! ALERTA!

Se ofrecen en esta población aguas minerales como procedentes de los manantiales VICHY CATALÁN, sin serlo.

Llamamos la atención de los consumidores para que no se dejen sorprender y para que se fijen bien en las botellas que les ofrezcan, puesto que las de los manantiales Vichy Catalán, llevan tapones, cápsulas, precintos y etiquetas con el nombre Sociedad anónima Vichy Catalán, y por lo tanto dejan de proceder de dichos manantiales las que no los lleven.

FUNERARIA MONTCAJUZ

Calles Nueva, 29 y San Antonio, 6.—FIGUERAS

De las más importantes de esta ciudad.

Taller de Carpintería y Ataúdes desde los más lujosos a los más económicos.

Dicha Funeraria cuenta con personal para vestir y velar difuntos y practicar toda clase de servicios propios del ramo.

Hijos de J. Matas y Hortals Figueras

Espléndidos surtidos en NOVEDADES para la temporada de INVIERNO

Servicio Militar Obligatorio

Escuela Militar

CERVANTES

Autorizada por el Excmo. Sr. Capitán General de Cataluña

para la enseñanza de la Instrucción Militar

y dar el correspondiente Certificado de Aptitud.

Matrícula abierta todo el año

Locales: calle de Montaner, (Huerta del Instituto)

Oficina: Horno Bajo, 2, 1.º

Consultas gratuitas de 12'30 a 14'30

4, HORNO BAJO, 4

Casa exclusiva en Géneros de Punto

Sección especial a medida

Últimos modelos en Trajecitos de punto para niños a precios desde 3 a 15 pesetas

4, HORNO BAJO, 4

Grans Magatzems Fortunet

Plaça de la Constitució, n.º 23 i Carrer de Perelada, n.º 8

FIGUERES

S'han rebut totes les novetats per a la temporada d'hivern

PREU FIXO

FÁBRICA DE CERERIA Y BUJIAS MOVIDA Á VAPOR

DE LAUREANO DELCLÓS

Fábrica: Nueva, 147.—Despacho: Nueva, 15.—(Provincia Gerona).—FIGUERAS.

Elaboración especial en Cirios, Hachas y Blandones de cera pura de abejas.

Exijase esta tan acreditada marca

CALIZ

Academia Monturiol

y

Escuela de Idiomas

San Lázaro, 10. — FIGUERAS

Bachillerato, Comercio y Carreras especiales por personal titular e idóneo. Los alumnos al terminar sus estudios conocerán perfectamente dos idiomas extranjeros, ventaja de inmenso valor en la época actual. Se admiten internos, medio-pensionistas y encomendados. Clases nocturnas para obreros y dependientes de comercio; gratuitas para los pobres. Pídanse prospectos e informes al Director de la Academia

Confitería, Pastelería i Colmado

DE

FRANCISCO PIJOAN

El propietari d' aquesta important casa, que fins al present estava establerta en el carrer de Pujada del Castell, s' ha vist obligat a trasladar son acreditat establiment a la casa construïda expressament en la Plaça de la Constitució, n.º 1 i carrer de Girona, n.º 2, per a poder atendre millor a la nombrosa i creixent clientela amb que compta, la que podrà trobar com sempre en dit establiment lo millor del ram de confitería, pastelería i colmado, pastes de totes menes i de les millors classes i marques, licors, vins, xarops, xampany de totes marques i preus, etz., etz.

Especialitat en encarrecs per a banquets, casaments i bateigs

Premiada en varios concursos y con cruz y diploma de gran premio en la Exposición Internacional del Tíbidabo de 1912.

Histógenokola Capell a base de histogenol, glicerofosfatos, formiato de sosa, nuez de kola, nuez vómica y cuasia. Está indicadísimo a los propensos a la tuberculosis, a los raquíticos, diabéticos y en todos los casos de agotamiento general de fuerzas.

Denticina infantil a base de fosfato de cal asimilable, es la única denticina racional, favorece la dentición y el babeo de los niños, cura las irritaciones intestinales y los fortalece en gran manera.

Remedio Capell contra la mortalidad de las gallinas y demás aves de corral.

Ampollas inyectables y Sueros esterilizados al autoclave, Sueros orgánicos, Oxígeno puro, Vacuna, Ortopedia.

Venta: Farmacia CAPELL, Plaeta, 5.-Figueras

POLVO LAXATIVU BONAL

Es lo purgant mellor, més inofensiu, de més bon pendrer i de resultats infalibles.

Cura lo restrenyement habitual, obra d'un modo especial a les parteres que evacuen amb molta facilitat, es la mellor purga per les criatures i de moltíssima utilitat en certes afeccions del estómac, fetge, fel, morenes, etc.; es també un gran depuratiu de la sanc.

Tota familia previsor de estar proveida d'un pot de tan útil medicament.

Se ven en totes les farmacies

Pastillas ALEMANAS del Doctor Swanter de Berlin

La generación actual bendice a Swanter y las venideras esculpirán su nombre en letras de oro, por curar sus dolencias de las vías respiratorias con sus maravillosas **Pastillas Alemanas** de modo tan rápido y eficaz como jamás hubiera podido soñarse.

Tan eficaces son, que, una vez ingerida la primera pastilla, aquella **Tos** ronca, sofocante, que produce vértigos y dolor de pecho, cesa al momento; aquella **disnea** terrible, causada por congestión bronquial, se calma enseguida, facilitando la expectoración y descongestionando los bronquios rápidamente. Son preventivo infalible contra las Pulmonías y la panacea eficaz para sus convalecencias, abreviándolas y evitando sus fatales consecuencias. Sus principios aromáticos y antisépticos, cual **torrente** de aire vigorizador, penetran por el interior del organismo, destruyendo todos los **gérmenes morbosos** que lo infectan. Son eficacísimas contra la infección tífica.

Enfermos: Pedid, exigid siempre, si queréis curaros, Pastillas Alemanas. A 1'50 pesetas caja en todas las Boticas, Centros de específicos y en la calle de Vilanova, 1, farmacia (frente Arco Triunfo). **Barcelona.**

Venta en Figueras: MODERNA FARMACIA CUSÍ

ESQUELES MORTUORIES
Se posen en aquest periódic a preus sumament econòmics.

EL REUMATISMO, LA GOTAY EL ARTRITISMO
SON VENCIDOS TOMANDO LA VERDADERA
PIPERAZINE·MIDY.
GRANULADA EFERVESCENTE
La única que disuelve el **92%** del ácido URICO

Grans Magatzems JORBA

MANRESA: Born, 36

BARCELONA: Call, 13 i 15

Novetat sensacional

ALFOMBRA ELÉCTRICA

Gran novetat

Es indispensable a totes les families tenir una alfombra calorífica

Aquesta alfombra produeix un calor suau molt agradable i pot utilitzar-se per a els peus, per a damunt de la taula, per a escalfar el llit, etc., etc., o per a reaccionar el cos.

Preu únic: pessetes 10

per a els compradors de provincies que anyadeixin 1'05 ptes. per a els ports. Se prega d'enviar el diner per giro postal al fer l'encàrrec. Al demanar l'alfombra indiquis el voltatge de la corrent que s'usa i si vol enxuf de paret, de rosca o de baioneta.

Altre gran ocasió — Nou taller de la casa

Confecció de gorres en gran escala

Se ofereix al públic una ganga excepcional: Una dotzena de gorres, hetxura de novetat, colors i dibuixos variats de fantasia i assortit de mides, per 6 ptes. LA DOTZENA. * Costa de ports ptes. 1'05 a totes les estacions d'Espanya.

PREU FIXO

PREU FIXO

